

εἰς ἔκτενεστάτους ἀγρούς, περὶ τὰς ἀνωφερεῖς ἀκρας τῶν ὁποίων κεῖται ἡ κόμη Βολίμα. Οἱ ἀνεμόμυλοι τῆς κόμης ταύτης εἰς τοὺς ἀγρούς κείμενοι καὶ εἰς τὰς ρίπας τῶν ἀνέμων κυματίζοντες, ὁμοιάζουσι πλοῖα ἱστοφόρα ἐν μέσῳ πελάγους.

Ἐντεῦθεν ὀδεύσαντες, διέβημεν κοιλάδας, εἰς τῶν ὁποίων τὰ σκιερά βάθη ἐνέμοντο ποίμνια αἰγῶν καὶ προβάτων. Ἡ ὀληγὴ τούτων, ὁ ἀργυράριος τῶν κωδωνίσκων ἤχος καὶ τὸ ἀγροτικὸν τοῦ ποιμένου ἄσμα παρετεινοντο ὑπὸ τῆς ἠχοῦς καὶ ἐφαιδρυνον τὰς ἀποστάσεις τῆς ἐρημίας. Προχωροῦντες ἀνέβημεν εἰς ὑψώματα, καὶ μετέπειτα δι' ὄμαλῶν κατωφερειῶν κατήλθομεν εἰς τὴν ῥηθεῖσαν μονήν. Ἡ ἐκεῖθεν θεὰ εἶναι μεγαλοπρεπεστάτη. Ἀναπεπταμένον πέλαγος ἀποτελοῦν φλοῖσθον ἀπὸ μακρὰν ἀκούμενον, παρίσχησι τὴν ἰδέαν τοῦ ἀπείρου. Βράχοι κατερχόμενοι πρὸς τὴν θάλασσαν ἀνυψοῦσι κορυφὰς ἀποτόμους, αἵτινες ὑπὸ τοῦ ἡλίου προσβαλλόμεναι ὁμοιάζουσι μὲ ἀγάλματα χρυσοῦ.

Ἡ μονὴ αὕτη φημίζεται διὰ τὴν καθαρὰν αὐτῆς ἠχῶ καὶ τοὺς ἀποτόμους κρημνοὺς, οἵτινες ἐμποιοῦσιν ἔκπληξιν καὶ φρίκην εἰς τὸν θεατὴν, εἶναι δὲ συγχρόνως φυσικὰ καὶ ἀκαταμάχητα προπύργια τῆς μονῆς. Δάσος πιτύων οὐχὶ πολυτεὲς περικυκλοῖ τὸ μοναστήριον· αἱ δὲ ρίπαι τῶν ἐκεῖθεν θαλασσιῶν ἀνέμων ταραττοῦσαι τὰς κορυφὰς τῶν δασοδένδρων, ἀποτελοῦσι συγκεχυμένους θορύβους, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἐκ διαλειμμάτων ἀκούεται ἡ θρηνηδία τῆς φιλερήμου τρυγόνος.

Τὰς ῥομαντικὰς ἐκείνας τοποθεσίας μὲ δάκρυ εὐφροσύνης ἀναχωρῶν ἀπεχαιρέτισα. Ἢ! πόσον ἡ μεγαλοπρεπὴς τῶν μερῶν ἐκείνων μοναξία ἐμπνέει αἰσθήματα ψυχωφελῆ, καὶ παρέχει ἔκστασιν εἰς τὸ πνεῦμα! . . Ὅποιαν πτήσιν δίδει εἰς τὴν φαντασίαν ἡ ἐπίσημος τῶν ἐρήμων σιγὴ, διακοπτομένη ὑπὸ τῆς αἰφνιδίας διαβάσεως ἀνέμου διὰ μέσου συνηρηφῶν δασῶν ἢ ὑπὸ τῆς κραυγῆς πτηνοῦ ὑλοβίου! πόσον οἱ ὀφθαλμοὶ θέλγονται εἰς τὴν ἀνατολὴν καὶ δύσιν τοῦ οὐρανοῦ φανοῦ, ὅτε τὰ ὄρη στολίζονται ὑπὸ μυρίων χρωμάτων ἢ καλύπτονται εἰς τὸ σκίῳφωσ καὶ ὁ θεατῆς φρονεῖ ὅτι παρίσταται εἰς θέαμα περικαλλέστερον καὶ ὑψηλότερον ἢ κατ' ἀνθρώπινον ὄρασιν! Πόσον ἡ καρδία εὐφραίνεται καὶ μεγαλύνεται κατὰ τὰς ὥραιας καὶ μεγαλοπρεπεῖς νύκτας, καθ' ἃς σελαγίζει εἰς τοὺς αἰθέρας τὸ ἄπειρον τῶν ἀστέρων!

Ἡ περιοδεία ἡμῶν αὕτη ὑπῆρξεν ὀλιγοχρόνιος μὲν οὐχὶ δὲ καὶ ἄμειρος κλασικῶν ἀναμνήσεων, εἰς δὲ τὴν μνήμην διατελεῖ ἀγῆρατος καὶ καθαρά ἡ ἐνθούμησις τῆς περιοδεύσεως ταύτης.

A. Π. ΤΑΒΟΥΛΑΡΗΣ.

Ἡ ΔΙΠΛΗ ΚΑΤΑΣΤΟΡΦΗ.

Πρὸ τριῶν ὥρῶν βροχὴ βαρῆα ἐπιπτεν. Ὁ οὐρανὸς μέχρι πρὸ μικροῦ ἀνέφελος εἶχε καλυφθῆ ὑπὸ νεφῶν πυκνῶν, ἄνεμος δὲ σφοδρὸς πνέων προεμήνυε καταιγίδα, φαινόμενον ὄχι τὸσφ ἀσύνηθες εἰς τὴν βόρειον ἐπαρχίαν τῆς Γαλλίας B. . . Ἐν τῇ ἄκρᾳ τῆς πεδιάδος καὶ ἐπὶ τῆς λεωφόρου τῆς προσεγγιζούσης εἰς τὴν πλουσίαν καὶ ἐκτεταμένην ἑπαυλιν τοῦ κόμητος Βαρδενῶ δύο ἵππεῖς ἀκολουθούμενοι ὑπὸ ὀδηγοῦ ἐντοπίου ἔβαινον ἐσπευσμένως καταληφθέντες ὑπὸ τῆς καταιγίδος. Φθάσαντες ὅμως εἰς τινα μικρὸν οἰκίσκον, ὅμοιον τῶν προωρισμένων νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς σκοπιά, ἐνόμισαν ἀναγκαῖον νὰ ἀφιπεύσωσιν ἐκεῖ καὶ νὰ συμβουλευθῶσιν ἐν ἀνάσει τὸν ὀδηγόν των, ἐὰν ἠδύναντο ἀκινδύνως νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν πορείαν των, ἢ ἔπρεπε νὰ σταματήσωσιν ἐκεῖ καὶ νὰ ζητήσωσιν ἄσυλον δι' ὀλίγας ὥρας εἰς τὴν πλησίον ἐκεῖ φαινομένην οἰκίαν τῆς ἐπαύλειος. Εἰσελθόντες ἐν τῷ οἰκίσκῳ ἐξεδύθησαν τὰ ἐπανωφῶριά των, διάφροχα ὄντα, καὶ περιέμειναν ἐπὶ ὀλίγας στιγμὰς τὸν μικρὸν ἀπέχοντα ὀδηγόν των. Ἀφοῦ δὲ οὗτος ἔφθασε τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς φανερώσῃ τὴν ἀπόστασιν τοῦ πρώτου σταθμοῦ εἰς ὃν ἠδύναντο νὰ διαμείνωσιν ἕως οὗ κοπάσῃ ἡ θύελλα καὶ καταπαύσῃ ἡ βροχὴ.

— Εἶναι τρεῖς ὥρας εἰσέτι μακρὰν τὸ ξενοδοχεῖον, Κύριοι, καὶ φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ μείνωμεν ἐπὶ μικρὸν εἰς τὸν πύργον τοῦτον, ἕως οὗ καταπαύσῃ ἡ κακοκαιρία.

— Μήπως δυσαρεστηθῆ ὁ κόμης; ἠρώτησεν ὁ ἕτερος τῶν ὀδοιπόρων, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθόν ἡμεῖς οὐδεμίαν γνωριμίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ.

— Ὁ κύριός μας εἶναι καλὸς ἄνθρωπος, καὶ θὰ χαρῆ μάλιστα ὅτι ἐπροτιμήσατε τὸν πύργον του ὡς καταφύγιον. Λεῖπει πρὸ τριῶν μηνῶν ἀπὸ τοῦς Παρισίους, καὶ ἐπειδὴ σπανίως ἔρχονται ἐκεῖθεν ἄνθρωποι θὰ εὐχαριστηθῆ ἔτι μᾶλλον μανθάνων καὶ νέα. Σᾶς βεβαιῶ ὅτι οὐδεμίαν δυσἀρέσκειαν θὰ τῷ προξενήσητε.

— Ἐχει μεγάλην οἰκογένειαν; ἐπανελάβην ὁ ὄδοιπόρος.

— Δύο θυγατέρας καὶ τὴν κόμησαν ἔχει ἐνταῦθα· ἔχει καὶ ἓνα υἱὸν δεκαπέντε χρόνων, τὸν ὁποῖον ἔβαλε πρὸ τριῶν ἐτῶν εἰς τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον. Τί καλῶς νέος εἶναι ὁ Ἰούλιος! ὅταν τὸ καλοκαίρι ἤρχετο εἰς τὴν ἔπαυλιν πρὶν ἔμβῃ εἰς τὸ σχολεῖον μᾶς ἐπεριποιεῖτο πολὺ καὶ μᾶς ἠγάπα. Πολλάκις ἐπεσκέπτετο τὰς καλύβας μας συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν δύο ἀδελφῶν του, ἡ μεγαλύτερα τῶν ὁποίων, ὠραία καὶ ἀνθηρὰ ὡς τριαντάφυλλον τοῦ Μάϊου, πολλάς ἐχορήγει εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας μας βοηθείας. Τί ἀγγελικὴ ψυχὴ! Σὰς βεβαιῶ ὅτι ὁσάκις λίαν πρῶτ' τοὺς ἐβλέπαμεν ἐρχομένους ἐνομιζάμεν ὅτι μᾶς φέρουν τὴν εὐτυχίαν.

Ἄν καὶ ὁ καιρὸς δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τοὺς ὄδοιπόρους νὰ χρονοτριβῶσιν ἀκροαζόμενοι περιγραφὰς ἐκτενεῖς περὶ τῶν ἰδιότητων τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ὀδηγοῦ ἔμελλον νὰ τοὺς φιλοξενήσωσιν, οὐχ ἤπτον, ὡς εἶναι φυσικόν, ἐλκυσθέντες ἀπὸ τὸ ἐπαγωγὸν τοῦ ὀμιλοῦντος, ἀντὶ νὰ διακόψωσιν αὐτὸν τὸν ἠνάγκασαν διὰ νέων ἐρωτήσεων νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν διήγησίν του. Ἄλλως τε ἐπειδὴ ἦσαν ἤδη προφυλαγμένοι ἀπὸ τῆς βροχῆς καὶ ἡ οἰκία τῆς ἐπαύλεως, ὅπου ἠδύνατο ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης, ἢ μάλλον εἰπεῖν ὅπου συνεβουλεύοντο νὰ διαμείνωσι, δὲν ἀπέχετο πολὺ, ἐνόμισαν ὅτι ὀλίγα στιγμαὶ οὐδόλως τοὺς ἐζήμιουν ἢ μετέβαλλον τὴν θέσιν των.

— Καὶ πῶς, δὲν ἔρχονται πλέον; διέκοψεν ὁ ξένος.

— Εἶναι τώρα δύο περίπου ἔτη ποῦ δὲν τὰς εἶδομεν. Τοῦτο ἐγένετο ἀντικείμενον ὀμιλίας εἰς τὸ χωρίον μας, ἀλλ' οὐδεὶς ἠδύνατο βεβαίως νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν αἰτίαν τῆς διακοπῆς τῶν ἐπισκέψεων των. Οἱ περισσότεροι ἐπιστεύσαμεν ὅτι ἔνεκα τῆς ἀπουσίας τοῦ ἀδελφοῦ των, ἐισελθόντος κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν εἰς τὸ σχολεῖον, διέκοψαν τὰς ἐκδρομὰς των. Ἄλλ' ἠπατώμεθα, διότι μετὰ τινος καιροῦ ἠδυνήθημεν νὰ ἐξακριβώσωμεν τὴν ἀληθῆ αἰτίαν. Ἰδοὺ δὲ τί ἐμάθαμεν, καὶ πῶς συνέπεσε νὰ τὸ μάθωμεν. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου νέος τις ἐνδεδυμένος κυνηγετικὴν στολὴν καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ ὑπηρετοῦ πολυτελῶς ἐνδεδυμένου ἦλθεν εἰς τὸ χωρίον μας καὶ ἐζήτησε φιλοξενίαν παρὰ τοῦ παρέδρου μας διὰ τινος ἡμέρας, καθ' ἃς ὡς ἔλεγεν ἐσκόπει νὰ περιέλθῃ τὰ περίξ μέρη, ἔπειδὴ σπανίως

ἔρχονται εἰς τὸ χωρίον μας ξένοι ἢ περιέργων ὄλων μας ἐστράφη πρὸς αὐτόν. Ἢτο ἡλικίας εικοσιπέντε περίπου ἐτῶν, φυσιογνωμίας γλυκείας καὶ εὐγενέστατος τοὺς τρόπους. Ἐξ ὅσων ἠδυνήθημεν νὰ μάθωμεν παρὰ τοῦ ὑπηρετοῦ, ὅστις μὲν γὰλον σεβασμὸν ἐδείκνυε πρὸς τὸν κύριόν του, κατήγετο ἐκ πλουσίας καὶ εὐγενοῦς οἰκογενείας. Ἐκάστην πρωτὴν πρὶν ἢ ὁ ἥλιος ἀνατείλῃ ἐξήρχετο μὲ τὸ πυροβόλον του εἰς χεῖρας καὶ ἐπροχώρει μέχρι τοῦ δάσους ἐκείνου, τοῦ ὀπισθεν τῆς οἰκίας κειμένου, τὸ ὁποῖον περιήρχετο κυνηγῶν φασιανούς ἢ ἄλλα πτηνά. Ἐπανήρχετο ἔπειτα εἰς τὸ χωρίον ἐπρογευματίζε καὶ δύο ὥρας προτῶ νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος ἔππευε τὸν ὠραῖον ἀληθῶς ἵππον του καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ὑπηρετοῦ του διέτρεχεν βλα τὰ περίξ· γευματίζων δὲ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Ὠραίου ἀετοῦ, ὅπου διευθυνόμεθα ἐπανήρχετο περὶ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸ χωρίον μας. Τοῦτο ἐπανελαμβάνετο καθ' ἡμέραν χωρὶς νὰ συμβῇ τὸ παραμικρόν. Αἶφνης πρῶταν τινὰ ὁ ξένος ἀνεχώρησεν, ἀφοῦ πλουσιοπαρόχος ἀντήμειψε τὸν ξενίσαντα αὐτόν.

— Καὶ διέμεινε πολλάς ἡμέρας εἰς τὸ χωρίον μας; ἠρώτησεν ὁ ὄδοιπόρος.

— Νομίζω δέκα ἢ ἑνδεκα ἡμέρας. Ἀφοῦ ἀνεχώρησεν οὐδεὶς πλέον λόγος ἐγένετο, ὅτε ἡμέραν τινὰ ὁ κόμης ἦλθεν εἰς τὸ χωρίον καὶ ἐπεσκέφθη τὸν πάρεδρον, εἰς τὸν ὁποῖον πολλάς ἀπέτεινε ἐρωτήσεις περὶ τοῦ ξένου καὶ ἰδίως περὶ τῶν ἐκδρομῶν των· ὅτι ἐγνώριζαμεν ὅλοι τὸ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν κόμητα, προσθέσας αὐτῷ μόνον ὅτι ἀναχωρῶν τὸν παρεκάλεσε νὰ ἐγχειρίσῃ εἰς τὸν ἐπιστάτην τῆς ἐπαύλεως ἐπιστολὴν τινὰ, δι' ἧς ὡς τῷ εἶπεν, εὐχαρίστει αὐτόν διὰ τινος ὑπηρεσίας προσφερθεῖσαν αὐτῷ κατὰ τινος δυσάρεστον περιστασιν.

— Καὶ τὴν ἐνεχείρισες; τὸν ἠρώτησεν ὁ κόμης.

— Πρὸς τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἦλθα εἰς τὸν πύργον καὶ ἐζήτησα τὸν ἐπιστάτην, ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος ἔλειπε τὴν ἄφρησα εἰς τὸ γραφεῖόν του ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Κυρ Φρατσέσκου.

— Κατὰ τὸ διάστημα τῆς διαμονῆς τοῦ ξένου ἤρχοντο ὡς πάντοτε αἱ θυγατέρες μου ἐδῶ; ἐπανελάβην ὁ κόμης.

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ πάρεδρος δὲν ἀπάντησεν ἀμέσως· ἐσκέφθη ἐπὶ τινος στιγμῆς, ὡσεὶ θέλων νὰ ἀναπολήσῃ εἰς τὴν μνήμην του τὰ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας συμβάντα.

— Εἶναι ἀληθές, κύριε κόμη, ὅτι δὲν παρετή

ρήσαμεν καλῶς τὰ συμβαίνοντα, διότι οὐδεμίαν ἐλάβομεν ὑποψίαν ὅτι σὰς ἐνδιέφερον. Ὡς ἐνθυμοῦμαι μόνον ἄπαξ εἶδον τὰς κυρίας εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δάσους περιδιαβαζούσας καὶ ἀκολουθουμένας ὑπὸ τοῦ ἐπιστάτου σας.

Ὁ κόμηξ ὅλως σύννουσ καταστάς, παρετήρει μὲ ὄμμα ἐταστοῦ τὸ πρόσωπον τοῦ παρέδρου, ἔπειτα χωρὶς νὰ εἶπῃ ἄλλο τι ἐχαιρέτησε καὶ ἀπῆλθε.

Παρῆλθον πολλαὶ ἡμέραι καὶ οὐδὲν ἐμανθάνομεν περὶ τῶν διατρεχόντων εἰς τὸν πύργον. Εἶναι ἀληθές ὅτι διάφοροι διέτρεχον φῆμαι περὶ ἔρωτος τοῦ νέου ἐκείνου μετὰ τῆς μεγαλητέρας θυγατρὸς τοῦ κόμητος, ἀλλ' οὐδὲν καθαρὸν, τὰ πάντα συγκεχυμένα. Συνέπεσε δὲ τότε νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ ὁ κόμηξ οἰκογενειακῶς διὰ Παρισίους καὶ ἔνεκα τούτου οὐδὲν νέον πλέον διετάρξαζε τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν μας.

Ὁ χειμὼν ἐπέραςε καὶ τὸ καλοκαίρι μὲ ὄλας τὰς χαρμονὰς του ἐπανῆλθεν. Ὁ κόμηξ μετὰ τῆς οἰκογενείας του ὡς πάντοτε ἦλθε νὰ ἀπολαύσῃ τὰ θέληγτρα τῆς ἀγροτικῆς μοναξίαις. Περιστοιχισμένος ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του ἐπεσκέφθη ὄλα τὰ περίξ, ὡς καλὸς κύριος, εἰς μόνον δὲ τὸ χωρίον μας δὲν ἐπάτησεν ἴσως διὰ νὰ μὴ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν μνήμην του δυσάρεστα συμβεβηκότα. Ἐφερε δὲ μαζί του ἐκ Παρισίων νέον εὐγενῆ καὶ ὠρατον, ὅπως διέλεθ πλῆσιον του τὸ θέρος. Ὁ νέος οὗτος εἰκοσιτριῶν μόλις ἐτῶν ὠνομάζετο Ροβέρτος, καὶ ὡς διεδόθη ἐκ τοῦ πύργου ἦτο ἐπίδοξος γαμβρὸς τοῦ κόμητος. Νέος, χαρίεις, εὐγενής ὁ Ροβέρτος εἶχεν ἐλκύσει τὴν ἀγάπην καὶ τὸ σέβας τῶν κατοίκων τῆς κομητείας, καὶ πάντες συνεχαίρομεθα ἀλλήλους ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει ἐνὸς τόσον καλοῦ κυρίου. Μία μόνον καρδία ἀντι ἀγάπης θλίψιν καὶ ἀποστροφὴν ἠσθάνετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἡ καρδία αὕτη ἦτο τῆς κομητῆς Ἐλοῖζης.

— Ἐλοῖζα ὀνομάζεται ἡ πρώτη θυγάτηρ τοῦ κόμητος; διέκοψεν ὁ ὀδοιπόρος.

— Ἐλοῖζα ὀνομάζεται τὸ ἄνθος ἐκεῖνο τῆς ἐπαύλευς, ἡ ἀγγελικὴ ἐκείνη ψυχὴ ἡ ἀφθόνως διαχέουσα τὰς εὐεργεσίας της παντοῦ ὅπου ἐμφανίζεται. Λοιπὸν καὶ ἀμέσως ἐξ ἀρχῆς ἔδειξεν ἀποστροφὴν πρὸς τὸν ἀτυχῆ Ροβέρτον, τὸν λατρεύοντα αὐτήν, τὸν ὀμνύοντα εἰς τὸ ὄνομά της, τὸ ὄνειρόν του τέλος. Ἐ! πόσον σπαραξικάρδιον εἶναι νὰ ἀναμνησθῇ τις τοιαύτας ἱστορίας εἰς τὸν νοῦν του! Ἀφοῦ ἐπὶ ματαίῳ δύο μηνῶν περιποιήσεις καὶ λατρειαὶ ἀπεδόθησαν τῇ μνηστῆ του, ἀφοῦ μὲ πᾶλλουσαν καρδίαν τὴν παρεκάλε-

σε, τὴν ἐξώρπισε, τὴν ἐλάτρευσε, ἀπέπτη εἰς τὰς οὐρανίους μονὰς πλήρης θλίψεως καὶ πάθους καὶ διὰ θανάτου, ὅστις φρίκην ἐμποιεῖ καὶ ἀποστροφὴν.

Τοὺς λόγους τούτους προφέρων ὁ ἀγαθὸς ὀδηγὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ δύο δάκρυα κυλίσαντα διὰ μέσου τῶν ἠλιοκαῶν καὶ ἠλιακωμένων σχεδὸν παρειῶν του. Ἀφοῦ δὲ ἐσφογγίσειεν αὐτὰ καὶ ἐστέναξεν ἐκ βάθους, ἐξηκολούθησε τὴν διήγησίν του. Ἡμέραν τινα κατὰ τὴν συνθήειαν ἐξῆλθον εἰς περίπατον ἡ κόμησσα μετὰ τῶν θυγατέρων της καὶ τοῦ Ροβέρτου ἦτον ἡμέρα ὠραία τοῦ Ἰουλίου τὰ δένδρα ὄλα κεκαλυμμένα ὑπ' ἀνθῶν, οἱ ἀγροὶ πλήρεις ἀρωματικῶν φυτῶν, τὰ ζῶα βεβλάζοντα ἐκ τῆς χαρᾶς παρῆχον θέαμα θελκτικὸν ἅμα καὶ συγκινοῦν τὴν ψυχὴν. Ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη τὴν ἀρμονίαν ἐκείνην τῆς φύσεως, καὶ θὰ μείνῃ ἐντετυπωμένη μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μου, διὰ τὴν ἀντίθεσιν ἣν μετ' ὀλίγον θὰ ἴδωμεν.

Πρὸς δυσμὰς τοῦ δάσους ἐκείνου καὶ εἰς τὸ τέρμα σχεδὸν τῶν λόφων ῥέει ποταμὸς μικρὸς, ὃν ἡμεῖς ὀνομάζομεν Κρονέρον. Ἐάν τις ἀκολουθήσῃ τὴν ὄχθην πρὸς μεσημβρίαν καὶ εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς περίπου τετάρτου λεύγας φθάσει ἐπὶ τινος βράχου ἀποκρήμνου, δέκα περίπου ὀργυίων, εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάτρου τούτου ἀναβλύζει ὕδωρ, ὅπερ φαίνεται ἐξερχόμενον μέλαν. Πέριξ ἡ φύσις εἶναι μεγαλοπρεπής· λιμῶνες, δάση, ἀγροὶ μεγάλης ἐκτάσεως, ἄμπελοι καὶ φυτεῖαι, πᾶν τέλος φυσικὸν θέληγτρον παρίσταται διὰ μιὰς εἰς τὸ ἐλέμμα τοῦ ἐπὶ τοῦ κρημνοῦ ἐκεῖνου ἱσαμένου προσθέσατε εἰς ταῦτα τὸν φλοῖσθον τοῦ παρακειμένου ποταμοῦ καὶ τὸ βάθος τοῦ θαλάτρου καὶ θέλετε λάβει εἰκόνα πλήρη τῆς περικυκλώσεως τὴν θέσιν ταύτην φύσεως. Ὅτανικι ἀνέβῃ ἐπὶ τοῦ κρημνοῦ τούτου, δὲν ἠδυνήθη, ἂν καὶ ἄπλοῦς ἄνθρωπος, νὰ μὴ θαυμάσω τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν πέριξ ἀντικειμένων.

Τὴν ὁδὸν ταύτην εἶχεν ἀκολουθήσει ἡ κόμησσα μετὰ τῆς συνοδείας της, καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βράχου, ἀφ' οὗ ὁ κρημνὸς κατέρχεται, κουρασθεῖσα ἐκάθησε ταύτην ἠκολούθησε καὶ ἡ μικροτέρα θυγάτηρ της, διότι ἡ Ἐλοῖζα προπορευομένη εἶχε φθάσει εἰς τὸ ὕψος τοῦ βράχου ὁ Ροβέρτος ἔσπευσε κατόπιν της καὶ ὅταν ἔφθασεν ἐκεῖ ἡ Ἐλοῖζα ἐκάθητο. Ἐκάθησε πλῆσιον της, καὶ ἤρχισε νὰ ψάλλῃ ἄσμα τι, δι' οὗ τῇ ἐδηλοῦ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του ἡ Ἐλοῖζα ἔμενε σιωπηλὴ καὶ ὅταν ἐκείνος ἔτε-

λείωσε, τῷ εἶπε μὲ φωνὴν πλήρη συγκινήσεως.

— Ροβέρτε ! Μέχρι τοῦδε ὑπέφερον ἀγογγύστως τὰς ἐνοχλήσεις σου, ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον πλέον. Μάθε ὅτι ἡ καρδιά μου σὲ ἀποστρέφεται, σὲ μισεῖ ! Ἀφότου ἡ ἐμπαρμένη σὲ ἐξέριψεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ζωῆς μου ζῶ βίον ἀβίωτον, πλήρη πικριῶν καὶ θλίψεων. Πολλάκις σοὶ ἔδωσα νὰ ἐνοήσης, ὅτι ἦτον ἀδύνατος ἡ ἔνωσις μας, ἀλλὰ σὺ ἐκώφευες. Ἀδιακόπως μὲ ἐνοχλεῖς· ἐκάστη περιποίησίς σου μοῦ πληγώνει τὴν καρδίαν, μὲ καταστρέφει. Πάσσε πλέον νὰ μὲ τυρανῆς, καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ εὐχωμαι ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας σου.

Ἄφρονος ἔμμενεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ὁ Ροβέρτος· κεραινὸς πίπτων πλησίον τοῦ ὀλιγωτέραν ἤθελε τῷ προξενήσει ἐκπληξιν. Ἀπηλπισμένοι καὶ καταβεβλημένοι ἤκουε τῶν ἐλπίδων τοῦ τὴν διάψευσειν ἀπὸ τοῦ στόματος ἐκείνης, εἰς ἣν ὅλος ἦτο ἀφωσιωμένος. Ἄντι ἀγάπης μῖσος, καὶ ἀντὶ εὐγνωμοσύνης ἀπειλὰς ἐκδικήσεως. Εἰς τοιαύτην ἐλεεινὴν δικτελῶν θέσιν, κατέβαλε τελευταίαν προσπάθειαν· ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς καὶ μὲ φωνὴν μόλι· ἀκουομένην καὶ διακκοιμένην,

— Προτιμότερον μοὶ ἦτο, τῇ εἶπε, νὰ μὴ ἔζων ταύτην τὴν στιγμὴν ! Οὐδέποτε ἐφαντάσθην ὅτι διέκοπτον διὰ τῆς παρουσίας μου τὴν εὐτυχιάν σου. Διατί, Ἐλοῖζα, μὲ ἐμίσησες τόσο ; εἰς τί σοὶ ἔπαισα ; Δυστυχῆς, δυστυχῆς, ἐγὼ !

— Φθάνει, τὸν διέκοψεν ἐκείνη, εἰς μάτην θὰ προσπαθήσης νὰ δικαιολογηθῆς· ὑπῆρξαν στιγμαὶ καθ' ἃς ἀπηλπίσθην ἐξ αἰτίας σου, καὶ ἀπεφάσισα ν' ἀποθάνω. Ἀλλ' ὄχι, δὲν ἠδυνάμην νὰ τὸ κάμω, διότι ἀνῆκον εἰς ἄλλον !

— Εἰς ἄλλον ! καὶ διατί μοὶ τὸ ἔκρυπτες, Ἐλοῖζα ; διατί μὲ ἄφινες εἰς τὴν ἀπάτην τῶν ἐλπίδων μου ; ἤθελον εἶσθαι ὁ ποταπώτερος τῶν ἀνθρώπων ἐὰν διελογιζόμην κἂν ὅτι διὰ τῆς βίας καὶ τῆς ἀπάτης ἔμελλον νὰ φθάσω εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν πόθων μου ! Σὲ ἐλάτρευσα μόνον καὶ μόνον διότι ἐνόμιζον ὅτι ἐδέχεσο εὐχαρίστως τοῦτο ! ὅτι μὲ ἠγάπας ! Ἀλλ' ἤδη ὅτε βλέπω ὅτι ὄχι μόνον δὲν μὲ ἀγαπᾷς, ἀλλὰ καὶ μὲ μισεῖς, μὲ ἀποστρέφεις σ' ἀφίνω. . . .

Τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις προφέρων ἔκαμεν ἐν βῆμα πρὸς τὸν κρημνόν, καὶ πρὶν ἢ Ἐλοῖζα μαντεύσῃ τὴν ἀπόφασίν του εἶχε γίνεαι ἄφαντος· φωνὴ ἀπελπισίας ἠκούσθη καὶ τὰ πάντα εἰσίγησαν. Ἔτρεξαν εὐθὺς πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἡ κόμησσα μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς καὶ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ

εὗρον ἐκτάδην κειμένην τὴν Ἐλοῖζαν, ψυχρὰν καὶ ἄφροναν, τὰς χεῖρας ἔχουσαν ἐκτεταμένας πρὸς τὸν κρημνόν. Παρατήρησαν καὶ εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάσθρου εἶδον τὸν ἀτυχῆ Ροβέρτον αἱματόφυρτον. Φωναὶ ἀπελπισίας καὶ θλίψεως ἠκούσθησαν καθ' ὅλην τὴν κοιλάδα, αἵτινες προσείλκυον ἐκεῖ τοὺς πέριξ καλλιεργοῦντας τὴν γῆν. Ὁ κόμης εἰδοποιηθεὶς ἔφθασεν ἐκεῖ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Ἐλοῖζα ἀνελάμβανε τὰς αἰσθήσεις τῆς διὰ τῶν περιποιήσεων τῆς μητρικῆς ἀγάπης. Διέταξε τότε νὰ μεταφέρωσιν αὐτὴν εἰς τὸν πύργον, παραλαβῶν δὲ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους κατέβη εἰς τὸ θάραθρον. Ἐλάβον τὸν ἀτυχῆ Ροβέρτον θέσαντες αὐτὸν ἐπὶ κλάδων καὶ τὸν μετεκόμισαν καὶ αὐτὸν εἰς τὸν πύργον. Οὐδὲν σημεῖον ζωῆς ἐδεικνυε μ' ὅλας τὰς ἰατρικὰς βοηθείας τοῦ ἱατροῦ, ὅστις κατὰ τύχην εὕρισκετο εἰς τὸ χωρίον μας καὶ ἔφθασεν ἀμέσως. Ἐξ ἄλλου μέρους καὶ ἡ ζωὴ τῆς Ἐλοῖζης τὸν ἔσχατον διέτρεχε κίνδυνον, διότι πυρετὸς κακοήθης ἐπηκολούθησε τὴν λειποθυμίαν τῆς. Ὁ ἱατρὸς πλησίον τῆς κλίνης τῆς ἀσθενοῦς ἀδιακόπως εὕρισκετο καὶ μόλις μετὰ δύο ἡμερῶν πάλιν ἐσώθη.

Κάτωθεν τοῦ λοφίσκου ἐκείνου ἐτάφη ὁ ἀτυχῆς Ροβέρτος. Οὐδὲν συγκινητικώτερον τῆς κηδείας του. Ἀπὸ καρδίας τὸν ἐκλαύσαμεν ὅλοι, συνοδευόμενοι αὐτὸν εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν !

Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ὁ ὀδηγὸς ἐδάκρυσε. Καὶ οἱ δύο δὲ ξένοι ἐφαίνοντο συμμεριζόμενοι τὴν θλίψιν του.

— Θὰ ἠγάπα φαίνεται ἡ Ἐλοῖζα τὸν νέον ἐκεῖνον, ὅστις ἦλθεν εἰς τὸ χωρίον σας, εἶπεν ὁ ὀδοιπὸρος.

— Εἶναι βέβαιον, ἐπανέλαβεν ὁ ὀδηγὸς, ὅτι ἡ καρδιά τῆς ἀλλοῦ ἦτο προσηλωμένη.

Ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα κύλισμα ἀμάξης ἠκούσθη εἰς μικρὰν ἀπὸ τοῦ οἰκίσκου ἀπόστασιν καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐσταμάτησεν ἐκεῖ πλησίον. Ὁ ὀδηγὸς ἔτρεξεν ἀμέσως νὰ παρατηρήσῃ τί συνέβαινε καὶ μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθε συνοδευόμενος ὑπὸ τινος, ὅστις ἀφοῦ ἐχαίρετῆσεν, — Ἐρχομαι ἐκ μέρους τοῦ κυρίου κόμητος, εἶπε, νὰ σᾶς παρακαλέσω ὅπως δεχθῆτε τὴν φιλοξενίαν του εἰς τὴν ἔπαυλίν του μέχρις ὅτου καταπαύσῃ ἡ κακοκαιρία· ἡ ἀμαξά σας περιμένει ἔξωθεν.

Χωρὶς νὰ φέρωσι καμμίαν δυσκολίαν οἱ ξένοι εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν καὶ μετέβησαν εἰς τὸν πύργον. Ἐκεῖ ὁ κόμης τοὺς ὑπεδέχθη εὐγενῶς καὶ διέταξε νὰ τοὺς περιποιηθῶσιν. Ἀφοῦ δὲ ἀνεπαύ-

θησαν ὀλίγον, εἰδοποιήθησαν ὅτι τὸ γεῦμα ἦτο ἔτοιμον, καὶ ὠδηγήθησαν εἰς αἴθουσαν πολυτελῶς κεκοσμημένην, ὅπου ὀλόκληρος ἡ οἰκογένεια τοῦ κόμητος παρευρίσκειτο. Μετὰ τὰς ἀναγκαίας ἐθιμοτυπίας ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ τότε μόνον παρετήρησαν ὅτι ἡ μεγαλύτερα τοῦ κόμητος θυγάτηρ ἔλειπε. Διὰ ποίαν αἰτίαν ἄρα γε, διελογίζοντο. Μήπως ἀσθενεῖ; Καὶ ἐν τούτοις ὁ κόμης οὐδὲν ἀνέφερε περὶ αὐτῆς.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ γεύματος εἶπον πολλὰ περὶ πολιτικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἀντικειμένων· ὁ κόμης ὠμίλησε περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ τόπου καὶ ἰδίᾳ τῆς ἐπαρχίας του, περὶ τῶν προϊόντων καὶ τῶν κατοικίων αὐτῆς καὶ ἐπὶ τέλους ἐξεθείασε τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν καὶ τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως.

Ἡ περιέργεια ὅμως τῶν ξένων ἠῤῥξανεν ἔτι μᾶλλον, διότι ἡ οἰκογένεια ἀντὶ τὴν ἀποχωρήσῃ εἰς τὰ δωμάτιά της ἐνωρίτερον, διέμεινεν εἰς τὴν αἴθουσαν μέχρι τῆς δεκάτης ὥρας, ὅτε καὶ οἱ ὀδοιπόροι ἀπεχώρησαν ὅπως κοιμηθῶσι.

Λίαν πρῶτὴ ἐγερθέντες ἤνοιζαν τὸ παράθυρόν των, ὅπως ἴδωσιν ἐν ἡδύναντο ν' ἀναχωρήσωσιν. Ἡ σφοδρότης τοῦ ἀνέμου εἶχεν ἐλαττωθῆ ἢ δὲ βροχὴ καταπαύσει. Ἐνεδύθησαν ὅθεν ταχέως καὶ κατέβησαν ἵνα εἰδοποιήσωσι τὸν ὁδηγόν των νὰ ἐτοιμασθῇ πρὸς ὀδοιπορίαν. Ἀλλ' ὁ καλὸς χωρικός ἦτον ἤδη ἔτοιμος καὶ μόνον αὐτοὺς περιέμενεν. Πρὶν ὅμως ἀναχωρήσωσιν ἔπρεπε νὰ εὐχαριστήσωσι τὸν κόμητα διὰ τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ προθυμίαν. ἤρχισαν ὅθεν νὰ περιδιαβάζωσιν εἰς τὸν ἔμπροσθεν τοῦ πύργου κῆπον. Ἡ καταίγις πολλὰ ἐκ τῶν ἀνθέων εἶχεν ἐκρίζωσει καὶ ἄλλα πάλιν χῶσει εἰς τὴν γῆν. Εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κήπου ὑπὸ μίαν ἀναδενδράδα παρετήρησαν πράγμα τι λευκόν, ἡμιδιπλωμένον· τὸ ἔλαβον, ἦτον ἐπιστολὴ τῆς Ἐλοΐζης πρὸς τὴν μητέρα της· ὁ ἀνεμος ἴσως εἶχεν παρασύρει αὐτὴν ἐκεῖ τὴν προτεραίαν· ἰδοὺ τὸ περιεχόμενον.

Σεβαστὴ μοι μητὲρ,

Παρὰ τῆ θείᾳ μου ἀπολαμβάνω περιποιήσεων ὡσαύτῃ πλησίον σου· εἶμαι σχετικῶς καλλίτερα, ἀλλ' ὄχι ἐντελῶς· καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀναπαύσω τὴν συνείδησίν μου; ὁσάκις ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὑπῆρξα ἡ αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ ἀτυχοῦς Ροβέρτου μοι ἔρχεται νὰ φονευθῶ· πάραυτα ὅμως σ' ἐνθυμοῦμαι καὶ μετὰβάλλω ἀπόφασιν. Ἄναπολῶ εἰς τὴν μνήμην μου τὸν δοθέντα σοι ὄρκον, ὅτι ἐνόσφ' ἔζεις θὰ ζῶ χάριν σου. Χιλιάκις ἔ-

λαβον τὴν ἀπόφασιν νὰ ἔλθω πλησίον σου καὶ νὰ κλαύσω μαζί σου ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀτυχοῦς φίλου· τὰ δάκρυά μου ἴσως ἤθελον ἀνακουφίσει τὴν κατακλύζουσαν τὴν καρδίαν μου ἀπόγνωσιν. Ἄλλ' ὁ πατήρ μου; Πῶς θὰ δυναθῶ νὰ δικαιολογηθῶ ἐνώπιόν του; ἐνθυμοῦμαι τὰς προτροπὰς του καὶ φρίττω· φρίττω διότι ἦτον ἀδύνατον νὰ συμβιβάσω τὴν καρδίαν μου με αὐτάς. Τὴν καρδίαν μου, ἥτις δὲν αἰσθάνεται πλέον ἢ θλίψεως. Ἐκάστην πρωΐαν ἐγείρομαι καὶ τρέχω εἰς τὸν κῆπον ὅπου ἀνήγειρον κενοτάφιον· ἐκεῖ ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς ἀφίνω τὰ δάκρυά μου ἐλεύθερα νὰ τρέξωσιν, ἀλλ' εἶναι ἀνεξάντλητα. Θεέ μου, πόση ὁδύνη!

Ἐπιθυμῶ νὰ περιποιῶνται τὸ πλησίον τοῦ τάφου του ἄλλος, καὶ νὰ ἀνανεοῦν καθ' ἑκάστην τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἄνθη· ἡ κυπάρισσος ἐλπίζω νὰ ἀνεπτύχῃ ἀρκετά.

Φίλησέ μου τὴν Ἀμαλίαν· ὁ Θεὸς ἄς σᾶς ἔχη ὅλους ὑπὸ τὴν σκέπην του.

Ἡ θυγάτηρ σου, Ἐλοΐζα.

Ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἐπληροφόρησε τοὺς ξένους περὶ τῶν διατρεχόντων· ἔθεσαν τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸ μέρος τὴν εὐρον καὶ ἐπέσρεψαν εἰς τὸν πύργον. Ὁ κόμης τοὺς περιέμενεν εἰς τὴν θύραν· τὸν ἀποχαίρτησαν καὶ ἀπῆλθον.

Διαβαίνοντες πλησίον τοῦ ἄλλου ἐζήτησαν νὰ ἴδωσι τὸν τάφον τοῦ ἀτυχοῦς Ροβέρτου. Ἡ κυπάρισσος εἶχεν ὕψος δύο μέτρων, ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ τάφου στέφανος ἐξ ἀνθέων ἦτον εἰσέτι δροσερός· εἰς τὴν θέαν αὐτοῦ οἱ ὀδοιπόροι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι τὰ δάκρυά των. Πόσας ἀναμνήσεις θλιβεράς περικλείει εἰς τὸν τάφον!

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχὲς φυλλάδιον.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Τὰ κατὰ τὸν αἰοίδιμον πρωταθλητὴν τοῦ ἱεροῦ τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνος τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριον τὸν Ε'. Καταταχθέντα μὲν διορθωθέντα καὶ ὑπομνηματισθέντα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Γ. Γ. Παππαδοπούλου, ἐπιμελητοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου· συλλεγόντα δὲ καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ Γ. Π. Ἀγγελόπουλου, ἑλάρχου, τόμος πρῶτος, ἐν Ἀθήναις 1865.

Ὅταν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἐκτινάξῃ τὴν πλάκα, τὴν ὅποιαν τετρακοσιετῆς δουλεία εἶχε κυ-